

папр. единъ Видинліа учение-то му въ училище-то, кога не е училъ Грамматикъ, или иж е изучилъ злѣ, та не знае да напише едно писмо нѣкому си и съ това да може да ся ползува отъ пристанище-то, кое-то природа-та е надарила на града му? или что ползува одного Ломчянина ако е училъ Землеописаніе, та знае гдѣ ся намира Америка или Хындія и Кына, а не му е доказано каква важна тръговска точка е градъ-тъ му за вносяніе стоки въ — и за износяніе изъ вж-трѣшность-тъ, нѣ дойдохъ странци, та ся ползувахъ отъ това, а той пази кафеждій-тъ да не туря водъ въ спирта? Что е ползувало Плѣвенци училище-то, въ кое-то ни буке за скотовѣдство не ся е спомянжло, а главный поминѣкъ на мѣсто-то имъ е повече-то отъ говида и овцы, кои-то не знажтъ ни да отгожтъ както трѣбва, нито пакъ да ся ползувать отъ тѣхъ? Что е ползувало училище-то Габровци, кои-то имжтъ най-много-то фабрики за желѣзны и дръвены издѣлія, а тѣ не сж ни сънували еше за техничeskъ наукъ и Хыміѣж, нѣ работы-ты имъсж както отъ памти-вѣка все така и днесъ още „отъ два бука врытено“ а учени-ти Европейци, може бы, да сж пріяли нѣкога отъ тѣхъ тыя сжицы издѣлія, кои-то съ знаяніе-то си докарахъ днесъ до таково съврѣшенство что-то може да ся огляда чловѣкъ по тѣхъ? Что сж ползували училища-та Пазарджкліе, Пловдивцы, Чирпанцы, Загорцы, Хасковцы и др. като живѣжтъ въ обѣтованнж земѣж, изъ кож-то бличятъ спорно многоразличны произведенія, а тѣ нѣмать още ни наумъ отъ земледѣлчeskъ наукъ, нѣ кжрища-та сѣдятъ не разработени па и каквы-то и за колко-то малко произведенія, кои-то добывать, чякать да имъ дойджтъ Гръци и Еврее на-крака, та да имъ гы земжтъ пѣщо-защо, а тѣ сами и отъ това не умѣжтъ да ся ползувать? За Македонцы да не говоримъ, зачто-то тѣ нѣмжтъ еше и училища. Погрѣшка-та на всичко това у насъ е все пакъ въ наши-ты училища, зачто-то сж ся дръжали безъ никакъвъ разлогъ, безъ да искамы да ни отговарять на мѣсто-то и безъ да поерѣщать потрѣбы-ты за живота ни. —

Не бы доста това, гдѣ-то училища-та ни бѣхж открай неурядны още и недостаточны отъ нуждны-ты науки, а спорядъ това и безплодны, нѣ отъ нѣкое врѣмя ся забръкахъ пакъ още повече и съ чюжды-ты языцы, кои-то ся прѣдавать по нѣгдѣ си съвсѣмъ безмѣстно и безъ врѣмя. Не